Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MIHALA BOBEKA [*MICHAL BOBEK*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 16. janvārī[1]

Lieta C-615/18

UY,
piedaloties:
Staatsanwaltschaft Offenburg

(*Amtsgericht Kehl* (Kēlas pirmās instances tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Direktīva 2012/13/ES – Tiesības uz informāciju kriminālprocesā – Tiesības saņemt informāciju par apsūdzību – Vadītāja apliecības darbības apturēšana – Personas, kas pilnvarota saņemt tiesas dokumentus, obligāta izraudzīšana – Atbildētāja nolaidīga rīcība

I. Ievads

1. 2017. gada jūlijā vadītājs ar pastāvīgo dzīvesvietu Polijā tika iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā Vācijā. Pēc prokuratūras pieprasījuma viņš izraudzīja personu, kas pilnvarota saņemt tiesas dokumentus viņa vārdā Vācijā: personu, kas izraudzīta no kompetentās vietējās tiesas darbinieku vidus. Pēc tam vadītājam tika izdots priekšraksts par sodu par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu, piespriežot naudas sodu un uz trīs mēnešiem nosakot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu. Priekšraksts par sodu tika izsniegts pilnvarotajai personai, kura to nosūtīja vadītājam uz Poliju kā vēstuli. Nav zināms, vai vadītājs šo vēstuli faktiski saņēma. Apelācijas sūdzība par priekšrakstu par sodu netika iesniegta. Tas ir kļuvis galīgs.

2. Pēc dažiem mēnešiem, veicot kārtējo pārbaudi uz ceļa Vācijā, vadītāju apturēja, kad viņš vadīja kravas transportlīdzekli, kaut arī iepriekš noteiktais transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums joprojām bija spēkā. Attiecīgi pret viņu tika ierosināts kriminālprocess par transportlīdzekļa vadīšanu bez vadītāja apliecības.

3. Šis faktu izklāsts rada divus tiesiskus jautājumus šīs tiesvedības kontekstā. Pirmais jautājums attiecas uz dokumentu izsniegšanu pirmajā tiesvedībā: vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā[2] 6. pants, kas nosaka tiesības uz informāciju par apsūdzību, nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru priekšraksts par sodu, kas izdots personai, kura nav attiecīgās dalībvalsts rezidents, stājas likumīgā spēkā pēc divām nedēļām pēc dokumentu izsniegšanas pilnvarotajai personai, ja atbildētājs netika informēts par šo priekšrakstu? Otrais jautājums attiecas uz to, kā dokumentu (ne)izsniegšana pirmajā tiesvedībā ir ietekmējusi otro tiesvedību: vai Direktīvas 2012/13 6. pants nepieļauj tādu valsts tiesisko

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 OV 2012, L 142, 1. lpp.

regulējumu, saskaņā ar kuru, ja ārvalstīs dzīvojošai personai izdodams priekšraksts par sodu, par kuru tā netika informēta, tad fakts, ka šī persona iepriekš nav mēģinājusi uzzināt par tiesvedības rezultātu no pilnvarotas personas, var tikt uzskatīts par tās nolaidīgu rīcību, iespējami pakļaujot viņu turpmākam kriminālprocesam?

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

4. Direktīvas 2012/13 27. un 28. apsvērumā ir noteikts:

"(27) Noziedzīga nodarījuma izdarīšanā apsūdzētām personām būtu jāsaņem visa nepieciešamā informācija par izvirzīto apsūdzību, lai viņas varētu sagatavot savu aizstāvību un tiktu garantētas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

(28) Aizdomās turētajiem vai apsūdzētajām personām informācija par noziedzīgo darbību, par kuras izdarīšanu viņus tur aizdomās vai apsūdz, būtu jāsniedz nekavējoties un ne vēlāk kā pirms viņu pirmās nopratināšanas, ko veic policija vai cita kompetenta iestāde, neskarot notiekošās izmeklēšanas gaitu. [..]"

5. Direktīvas 2012/13 2. panta, kas attiecas uz tās darbības jomu, 1. punktā ir noteikts:

"Šo direktīvu piemēro no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes ir informējušas personas par to, ka viņas tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, līdz brīdim, kad process ir pabeigts, par ko uzskata brīdi, kad ir galīgi noteikts, vai aizdomās turētais vai apsūdzētā persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu, tostarp attiecīgos gadījumos sprieduma pieņemšanu un jebkādu pārsūdzību izskatīšanu."

6. Saskaņā ar Direktīvas 2012/13 3. panta, kas attiecas uz tiesībām uz informāciju par tiesībām, 1. punkta c) apakšpunktu:

"1. Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas nekavējoties saņemtu informāciju vismaz par šādām procesuālajām tiesībām, kā tās piemērojamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai nodrošinātu minēto tiesību efektīvu īstenošanu:

[..]

c) tiesībām tikt informētam par apsūdzību saskaņā ar 6. pantu;

[..]."

7. Direktīvas 2012/13 6. panta, kas attiecas uz tiesībām uz informāciju par apsūdzību, 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas saņemtu informāciju par noziedzīgo darbību, kuras izdarīšanā viņus tur aizdomās vai apsūdz. Minēto informāciju sniedz nekavējoties un tik detalizēti, cik nepieciešams, lai garantētu procesa taisnīgu norisi un tiesību uz aizstāvību efektīvu īstenošanu."

B. Valsts tiesības

8. *Strafgesetzbuch* (Vācijas Kriminālkodekss, turpmāk tekstā – "*StGB*") 44. pantā ir noteikts:

"(1) Ja personai ir piespriests cietumsods vai naudas sods par pārkāpumu, ko tā izdarījusi saistībā ar transportlīdzekļa vadīšanu vai saistībā ar transportlīdzekļa vadītāja pienākumu pārkāpšanu, tiesa var aizliegt viņai vadīt jebkura veida transportlīdzekļus vai jebkura konkrēta tipa transportlīdzekļus uz koplietošanas ceļiem laika posmā no viena mēneša līdz trim mēnešiem. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums parasti tiek noteikts, kad spriedums ir taisīts saskaņā ar 315.c panta 1. punkta 1.a) apakšpunktu, 3. punktu vai 316. pantu, ja transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nav atņemtas saskaņā ar 69. pantu.

(2) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums stājas spēkā, kad spriedums kļūst galīgs. [..]"

9. *Strafprozessordnung* (Vācijas Kriminālprocesa kodekss, turpmāk tekstā – "*StPO*") 44. pantā ir noteikts:

"Ja kāds ne savas vainas dēļ nav ievērojis termiņu, pēc tā pieteikuma ir jāatjauno viņa iepriekšējais stāvoklis. Tiesību aizsardzības līdzekļa iesniegšanas termiņa nokavēšana ir jāuzskata par attaisnojamu, ja nav sniegti skaidrojumi saskaņā ar 35.a panta pirmo un otro teikumu, 319. panta 2. punkta trešo teikumu vai 346. panta 2. punkta trešo teikumu."

10. *StPO* 45. pantā ir noteikts:

"(1) Pieteikums par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu ir jāiesniedz tiesā, kurā termiņš būtu bijis jāievēro, vienas nedēļas laikā pēc tam, kad ir novērsts šķērslis. Lai ievērotu termiņu, pietiek ar to, ja pieteikums tiek iesniegts laikus tiesā, kura lemj par pieteikumu.

(2) Pieteikuma pamatojumā norādītie fakti ir jāpierāda, iesniedzot pieteikumu vai pieteikuma izskatīšanas procesā. Nepaveikta darbība ir attiecīgi jāveic termiņā, kurš paredzēts pieteikuma iesniegšanai. Ja tas ir noticis, atjaunošana var notikt arī bez pieteikuma iesniegšanas."

11. *StPO* 132. panta 1. punktā ir noteikts:

"(1) Ja šā likuma piemērojamības teritorijā apsūdzētajam, attiecībā uz kuru ir nopietnas aizdomas par sodāma nodarījuma izdarīšanu, nav pastāvīgas vai pagaidu dzīvesvietas, bet apcietināšanas ordera izsniegšanas nosacījumi nav izpildīti, tad, lai nodrošinātu kriminālprocesa norisi, var tikt noteikts, ka apsūdzētais:

1. sniedz atbilstošu nodrošinājumu sagaidāmajam naudas sodam un tiesvedības izmaksām un

2. pilnvaro kādu kompetentās tiesas darbības teritorijā dzīvojošu personu tiesas izsniegto dokumentu saņemšanai.

[..]"

12. Savukārt *StPO* 407. pantā ir noteikts:

"(1) Tiesvedībā, kas piekritīga krimināllietu tiesas tiesnesim, un tiesvedībā, kas piekritīga tiesai, kurā piedalās piesēdētāji, pārkāpumu izdarīšanas gadījumā šāda nodarījuma tiesiskās sekas var tikt noteiktas pēc prokuratūras rakstiska pieteikuma, izmantojot rakstisku rīkojumu par sodu, nerīkojot tiesas sēdi. Prokuratūra iesniedz šādu pieteikumu, ja tā neuzskata par nepieciešamu rīkot tiesas sēdi, ņemot vērā izmeklēšanas rezultātus. Pieteikumā ir jābūt atsaucei uz konkrētām tiesiskajām sekām. Pieteikums tiek izmantots publiskās apsūdzības izvirzīšanai.

(2) Ar rīkojumu par sodu var tikt noteiktas, atsevišķi vai kopā, tikai šādas nodarījuma tiesiskās sekas:

1. naudas sods, brīdinājums ar atrunu par soda piemērošanu, transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, izņemšana, konfiskācija, iznīcināšana, padarīšana par neizmantojamu, notiesājoša sprieduma taisīšana un naudas soda uzlikšana juridiskai personai vai personu apvienībai,

2. transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus,

[..]

(3) Tiesai nav pienākuma uzklausīt apsūdzēto personu iepriekšējā tiesas sēdē (33. panta 3. punkts)."

13. *StPO* 410. pantā ir noteikts:

"(1) Apsūdzētā persona divu nedēļu laikā no priekšraksta par sodu izsniegšanas var vai nu rakstiski, vai kā piezīmi pie kancelejas sagatavotā protokola iesniegt minēto priekšrakstu izdevušajai tiesai iebildi pret priekšrakstu par sodu. [..]

(2) Iebilde var tikt pamatota ar konkrētām sūdzībām.

(3) Ja pret priekšrakstu par sodu noteiktajā termiņā nav iesniegta iebilde, tas ir pielīdzināms spriedumam, kurš ir stājies likumīgā spēkā."

III. Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

14. 2017. gada 21. augustā *Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen* (Garmišas-Partenkirhenes pirmās instances tiesa, Vācija) izdeva priekšrakstu par sodu apsūdzētajam, profesionālam vadītājam ar pastāvīgu dzīvesvietu Polijā, par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu. Par nodarīto tika piespriests naudas sods un uz trim mēnešiem noteikts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

15. Šā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienā, proti, 2017. gada 11. jūlijā, pēc prokuratūras lūguma apsūdzētais izdeva pilnvarojumu saņemt viņa vārdā tiesas dokumentus *Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen* (Garmišas-Partenkirhenes pirmās instances tiesa) darbiniekam. Veidlapa par pilnvarojuma saņemt tiesas dokumentus piešķiršanu tika izpildīta vācu valodā, bet apsūdzētā radinieks to telefoniski pārtulkoja viņam. Veidlapā tika minēts darbinieka, kurš tika izraudzīts par pilnvaroto pārstāvi, uzvārds un viņa darbavietas adrese, kā arī ietverta norāde, ka tiesību aktos paredzētais termiņš sākas dienā, kad tiesas dokumenti ir izsniegti pilnvarotajam pārstāvim. Veidlapā netika ietvertas citas norādes par šā pilnvarojuma saņemt tiesas dokumentus tiesiskajām un faktiskajām sekām, it īpaši par varbūtēju apsūdzētā pienākumu interesēties par procesa norisi.

16. 2017. gada 30. augustā priekšraksts par sodu kopā ar tā tulkojumu poļu valodā tika izsniegts pilnvarotajam pārstāvim. Šis pārstāvis priekšrakstu par sodu nosūtīja pa pastu kā vienkāršu vēstuli uz zināmo apsūdzētās personas adresi Polijā. Kā norāda iesniedzējtiesa, nav zināms, vai apsūdzētā persona saņēma priekšrakstu par sodu.

17. 2017. gada 14. septembrī, tā kā apelācijas sūdzība netika iesniegta, priekšraksts par sodu stājās likumīgā spēkā. Tādējādi transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums ir stājies spēkā.

18. 2017. gada 14. decembrī, kad transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums vēl bija spēkā, policija, veicot pārbaudi uz ceļa, apturēja apsūdzēto, kad viņš vadīja kravas transportlīdzekli, braucot pa koplietošanas ceļu Kēlā (Vācijā).

19. Pamatlietā *Amtsgericht Kehl* (Kēlas pirmās instances tiesa, Vācija), iesniedzējtiesai, ir jālemj par *Staatsanwaltschaft Offenburg* (Ofenburgas Prokuratūra, Vācija) sniegto ieteikumu izdot jaunu priekšrakstu par sodu pret apsūdzēto par nolaidīgu rīcību sakarā ar transportlīdzekļu vadīšanu bez vadītāja apliecības un piespriest viņam naudas sodu 50 EUR dienā, kopā par 40 dienām, kā arī noteikt papildu transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu uz trim mēnešiem.

20. Iesniedzējtiesa pieņem, ka līdz policijas pārbaudei 2017. gada 14. decembrī apsūdzētais nezināja par priekšrakstu par sodu un tādējādi arī par aizliegumu izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības. Ņemot vērā iepriekš minēto, šauboties par to, vai apsūdzētajam piemērojamais valsts tiesiskais regulējums ir saderīgs ar Savienības tiesībām, šī tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Eiropas Savienības tiesību normas, it īpaši Direktīva 2012/13, kā arī LESD 21., 45., 49. un 56. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas kriminālprocesā tikai tādēļ, ka apsūdzētais nerezidents nedzīvo attiecīgajā, bet gan citā dalībvalstī, paredz, ka apsūdzētajam viņam adresēta priekšraksta par sodu izsniegšanai ir jāizraugās pilnvarotais pārstāvis, kas nozīmē, ka priekšraksts par sodu stājas spēkā un tādējādi tiek radīti tiesiskie nosacījumi apsūdzētā vēlākas rīcības sodāmībai (faktiskās sekas (*Tatbestandswirkung*)) pat tad, ja apsūdzētais faktiski neko nezināja par priekšrakstu par sodu un apsūdzētā faktiskā iepazīšanās ar priekšrakstu par sodu nav nodrošināta tādā pašā apmērā, kā tas būtu, izsniedzot priekšrakstu par sodu, ja apsūdzētais būtu attiecīgās dalībvalsts rezidents?

2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai Eiropas Savienības tiesību normas, it īpaši Direktīva 2012/13, kā arī LESD 21., 45., 49. un 56. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas kriminālprocesā tikai tādēļ, ka apsūdzētais nerezidents nedzīvo attiecīgajā, bet gan citā dalībvalstī, paredz, ka apsūdzētajam viņam adresēta priekšraksta par sodu izsniegšanai ir jāizraugās pilnvarotais pārstāvis, kas nozīmē, ka priekšraksts par sodu stājas spēkā un tādējādi tiek radīti tiesiskie nosacījumi apsūdzētā vēlākas rīcības sodāmībai (faktiskās sekas (*Tatbestandswirkung*)) un, veicot kriminālvajāšanu par šo nodarījumu, apsūdzētajam subjektīvi tiek noteikti lielāki pienākumi nodrošināt faktisku iepazīšanos ar priekšrakstu par sodu, nekā tie tiktu noteikti, ja atbildētājs būtu attiecīgās dalībvalsts rezidents, kādēļ kļūst iespējama atbildētāja kriminālvajāšana par nolaidīgu rīcību?"

21. Rakstiskos apsvērumus iesniedza Vācijas valdība un Eiropas Komisija. Šo lietas dalībnieku mutvārdu apsvērumi tika uzklausīti arī tiesas sēdē 2019. gada 16. oktobrī.

IV. Analīze

22. Šie secinājumi ir strukturēti šādi. Es vispirms izskatīšu divus sākotnējos jautājumus par piemērojamām tiesībām (A). Pēc tam izskatīšu iesniedzējtiesas uzdotos jautājumus (B) un pabeigšu ar vairākām nobeiguma piezīmēm par plašāku tiesisko ainavu ārpus šīs lietas robežām (C).

A. Ievada apsvērumi

1. Direktīva 2012/13 un/vai Līguma noteikumi?

23. Savos jautājumos iesniedzējtiesa atsaucas, no vienas puses, uz Direktīvu 2012/13 un, no otras puses, uz LESD 21., 45., 49. un 56. pantu. Runājot par Direktīvu 2012/13, ir jānorāda, ka iespējamie saderības jautājumi ir skaidri norādīti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ietverot attiecīgu judikatūru [3] un diskusiju par tās (ne)piemērojamību šajā lietā. Savukārt Līguma noteikumi par brīvu pārvietošanos ir citēti tikai jautājumos. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav nedz skaidrojuma, nedz diskusijas par to, kā un kāpēc tie attiecas uz šo lietu.

24. Pamatlietā aplūkojamā pārrobežu situācija varētu radīt jautājumus par iespējamu netiešu diskrimināciju pret apsūdzēto, ņemot vērā atšķirīgus režīmus, kas paredzēti tiesas dokumentu izsniegšanai personām, kuras dzīvo Vācijā, un personām, kuras dzīvo ārvalstīs. Varētu arī būt iespējams, ka kriminālprocesa uzsākšana pret ārvalsts vadītāju par transportlīdzekļa vadīšanu, pārkāpjot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, par kuru viņš netika informēts, varētu būt par šķērsli viņa pārvietošanās brīvībai [4].

25. Tomēr lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu šāda veida jautājumi nav konstatēti vai izvirzīti [5]. Tā vietā iesniedzējtiesa ir noteikusi lietai robežas un ieinteresētās puses to šajā tiesvedībā ir apspriedušas tikai kā Tiesas nesenas judikatūras turpinājumu lietā *Covaci* un *Tranca* [6] un attiecīgi kā lietu, uz kuru attiecas Direktīva 2012/13.

26. Salīdzinājumā ar situāciju, kurā iesniedzējtiesa identificē faktiskās un tiesiskās problēmas, bet neklasificē tās saskaņā ar atbilstošajiem Savienības tiesību noteikumiem, ko Tiesa var novērst, atbilstoši savai kompetencei piemērojot Savienības tiesību noteikumu, kuru iesniedzējtiesa nav identificējusi [7], es uzskatu, ka [šāda pieeja] nevar darboties pretējā virzienā. Iesniedzējtiesas neidentificēto faktu un iespējamu jautājumu izdomāšana nav Tiesas uzdevums.

27. Tādēļ es izskatīšu šo lietu kā tādu, uz kuru attiecas vienīgi attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma saderība ar Direktīvas 2012/13 noteikumiem, un – attiecīgi – kā nesenas Tiesas judikatūras lietā *Covaci* un *Tranca* turpinājumu. Tomēr šo secinājumu nobeiguma sadaļā (C) es pievērsīšu uzmanību plašākiem jautājumiem, kuri ir izvirzīti šajā lietā.

2. Par Direktīvas 2012/13 6. pantu un šīs lietas īpašajām iezīmēm

28. Divu savstarpēji savienotu, bet formāli atšķirīgu kriminālprocesu esamība ir tas, kas atšķir šo lietu no lietām, kurās tika taisīti spriedumi *Covaci* un *Tranca*. Lietā *Covaci* un *Tranca* attiecīgie priekšraksti par sodu tika izdoti *tā paša kriminālprocesa kontekstā*, kurā tika apgalvots Direktīvas 2012/13 6. pārkāpums.

3 Spriedumi, 2015. gada 15. oktobris, *Covaci* (C-216/14, EU:C:2015:686) (turpmāk tekstā – "*Covaci*"), un 2017. gada 22. marts, *Tranca* u.c. (C-124/16, C-188/16 un C-213/16, EU:C:2017:228) (turpmāk tekstā – "*Tranca*").

4 Primārās tiesības tomēr paliek piemērojamas un atbilstīgas, pat pastāvot konkrētākiem sekundāro tiesību noteikumiem. Attiecībā uz vadītāja apliecībām un mijiedarbību starp Līgumā un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām (OV 2006, L 403, 18. lpp.) paredzētajiem brīvas pārvietošanās un nediskriminācijas noteikumiem skat. nesen pasludināto spriedumu, 2017. gada 26. oktobris, I (C-195/16, EU:C:2017:815).

5 Sākot ar faktisko jautājumu par apsūdzētās personas profesionālo statusu un no tā izrietošo skaidrojumu par to, kuri Līguma noteikumi faktiski būtu attiecināmi uz viņu (vai tie būtu noteikumi par darba ņēmējiem, uzņēmējdarbību vai pakalpojumu sniegšanas brīvību).

6 Skat. iepriekš 3. zemsvītras piezīmi.

7 Piemērojot principu, ka *iura (Europaea) novit Curia (Europaea)*, – šajā ziņā skat., piemēram, spriedumu, 2013. gada 19. septembris, *Betriu Montull* (C-5/12, EU:C:2013:571, 40. un 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

29. Savukārt šajā lietā pastāv *divi kriminālprocesi*: vienu izskatīja *Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen* (Garmišas-Partenkirhenes pirmās instances tiesa) sakarā ar ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu, un otru izskatīja iesniedzējtiesa, *Amtsgericht Kehl* (Kēlas pirmās instances tiesa) sakarā ar to, ka apsūdzētais vadīja transportlīdzekli, pārkāpjot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, kas viņam tika noteikts pirmā kriminālprocesa nobeigumā.

30. No šiem apstākļiem izriet divu veidu jautājumi.

31. Pirmkārt, Direktīvas 2012/13 noteikumi ir skaidri piemērojami otrajam kriminālprocesam: tam, kuru *joprojām izskata* iesniedzējtiesa. Tomēr ir iespējams, ka varētu pastāvēt noteiktas šaubas attiecībā uz iepriekšējo tiesvedību, kura vairs netiek izskatīta. Faktiski tā tiesvedība vismaz principā tika oficiāli pabeigta, kad priekšraksts par sodu, kurš netika apstrīdēts divu nedēļu laikā, stājās likumīgā spēkā.

32. Šis aspekts ir saistīts ar otro jautājumu. Direktīvas 2012/13 6. panta 1. punktā ir paredzētas tiesības nekavējoties saņemt *informāciju par apsūdzību*, lai garantētu procesa taisnīgu norisi un tiesību uz aizstāvību efektīvu īstenošanu. Ko tieši nozīmē "informācija par apsūdzību" attiecībā uz notiekošo (otro) tiesvedību? Šajā otrajā kriminālprocesā nav acīmredzamu problēmu ar informāciju par apsūdzību, jo netiek uzskatīts, ka apsūdzētā persona nezina, par ko viņu apsūdz šobrīd, un ka tādējādi viņš nevar izmantot savas tiesības uz aizstāvību. Patiesā problēma faktiski ir saistīta ar priekšraksta par sodu izsniegšanu (izsniegšanas kvalitāti) pirmajā kriminālprocesā. Tomēr varētu pastāvēt dažas intelektuālas grūtības kvalificēt šo jautājumu kā informācijas par apsūdzību trūkumu (otrajā) kriminālprocesā, kas tagad tiek izskatīts.

33. Nav noslēpums, ka būtu pārspīlēti uzskatīt – uz pienācīgas paziņošanas par iepriekšējo kriminālsodāmību iespējamo neesamību attiecas informācija par apsūdzību citā turpmākajā un saistītajā kriminālprocesā un līdz ar to ietilpst Direktīvas 2012/13 6. panta piemērošanas jomā. Iespējams, tika domāts, ka šis pants ir piemērojams dažādiem paziņošanas veidiem, bet noteikti vienā un tajā pašā kriminālprocesā. Tomēr var būt iespējams apspriest šo jautājumu šādā veidā, ņemot vērā turpmāk izklāstītos apsvērumus.

34. Pirmkārt, saskaņā ar 2. pantu Direktīvu 2012/13 piemēro "no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes ir informējušas personas par to, ka viņas tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, *līdz brīdim, kad process ir pabeigts*, par ko uzskata brīdi, kad ir galīgi noteikts, vai aizdomās turētais vai apsūdzētā persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu, tostarp attiecīgos gadījumos sprieduma pieņemšanu un jebkādu pārsūdzību izskatīšanu" [8].

35. Plašākā izpratnē 2. pants nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas izslēdz no šīs direktīvas piemērošanas jomas tādas situācijas, kurās ir pieņemts iespējami galīgs lēmums, bet process ir vēlāk atsākts saskaņā ar valsts tiesībām [9]. Direktīvas 2. pants pats par sevi nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas nosaka kādu pienākumu atsākt procesu. Bet, ja iespēja atsākt procesu ir paredzēta valsts tiesībās, tad, tiklīdz tas uzsākts, šī situācija arī atkal nonāk Direktīvas 2012/13 piemērošanas jomā.

36. Turklāt, ņemot vērā direktīvas izvirzītos mērķus [10] un pašu 2. panta formulējumu, jēdziens "*jebkādu* pārsūdzību izskatīšana" [11] ir jāinterpretē plaši. Tādējādi šis jēdziens varētu aptvert tādas pārsūdzības procedūras, kas valsts tiesību sistēmā var tikt kvalificētas kā ārkārtas vai īpašas. Es gribētu arī piebilst, ka "galīga noteikšana", precīzi izsakoties, nav *galīga*, ja tā tiek apšaubīta turpmākajā procesā.

8 Mans izcēlums.

9 Šajā lietā saskaņā ar *StPO* 44. pantu.

10 Skat. it īpaši Direktīvas 2012/13 3., 8., un 41. apsvērumu.

11 Mans izcēlums.

37. Otrkārt, kā Tiesa jau ir norādījusi lietā *Covaci*[12], priekšraksta par sodu izdošanai paredzētā procedūra ir konkrēta, vienkāršota procedūra. Kā skaidri izriet arī no *StPO* 407. panta[13], praktisku iemeslu dēļ visdrīzāk ir tā, ka brīdis, kad aizdomās turētais tiek pilnībā informēts par apsūdzību, faktiski ir brīdis, kad viņš saņem priekšrakstu par sodu, kurš, ja tas nav apstrīdēts, nekavējoties kļūs par galīgu notiesāšanu.

38. Tādējādi, ja valsts tiesībās ir paredzēta iespēja atsākt kriminālvajāšanas procesu, kā tas, šķiet, ir pamatlietā, Direktīva 2012/13 atkal ir piemērojama, tiklīdz process tiek atsākts. Tā tam ir jābūt *a fortiori* vienkāršotā kriminālprocesa konkrētā scenārijā, kurā dažādas procesuālās darbības varētu galu galā apvienoties vienā darbībā, kurā neapstrīdēta oficiāla apsūdzība faktiski kļūst par galīgu spriedumu.

B. Par (nerezidentu) tiesībām uz informāciju par apsūdzību

39. Saskaņā ar Direktīvas 2012/13 14. apsvērumu un 1. pantu šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi par aizdomās turēto vai apsūdzēto personu tiesībām uz informāciju par viņu tiesībām kriminālprocesā un par viņiem izvirzīto apsūdzību. Kā norādīts 40. apsvērumā, Direktīva 2012/13 nosaka *minimālos standartus*, tādējādi dodot dalībvalstīm brīvību nodrošināt aizdomās turētajiem vai apsūdzētajām personām augstāku aizsardzības līmeni. Savukārt dalībvalstis acīmredzami nevar atkāpties no šiem minimālajiem standartiem[14], kuriem vismaz ir jāatbilst Eiropas Cilvēktiesību konvencijā garantētajiem standartiem Eiropas Cilvēktiesību tiesas interpretācijā[15].

40. Direktīva 2012/13 ir uz rezultātu vērsts instruments: ar to ir ieviestas vairākas tiesības, kas ir jāgarantē aizdomās turētajiem vai apsūdzētām personām. Tomēr dalībvalstīm ir dota plaša rīcības brīvība attiecībā uz to, kā šīs tiesības tiek īstenotas to attiecīgajās tiesību sistēmās. Tādējādi dalībvalstis, rīkojoties saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, šajā nolūkā pieņem sīki izstrādātus noteikumus, tajā pašā laikā ievērojot līdzvērtības un efektivitātes prasības.

1. Par lietām Covaci *un* Tranca

41. Šie vispārējie apsvērumi attiecas arī uz konkrētiem Direktīvas 2012/13 6. panta noteikumiem, kurus Tiesa jau izvērtēja lietās *Covaci* un *Tranca*, saņemot četrus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu no dažādām Vācijas pirmās instances tiesām. Minētajos spriedumos Tiesa norādīja, ka Direktīvā 2012/13 nav reglamentēta kārtība, kādā informācija par apsūdzību ir paziņojama aizdomās turētajam vai apsūdzētajai personai[16]. Tādējādi šis jautājums ir jāregulē dalībvalstīm, bet ir jāizpilda divi nosacījumi. Pirmkārt, šī kārtība nevar atņemt 6. pantam tā efektivitāti, no kā izrietētu, ka tas būtu pretrunā Direktīvas 2012/13 izvirzītajiem mērķiem[17]. Otrkārt, šī kārtība nedrīkst diskriminēt aizdomās turētās vai apsūdzētās personas, kas dzīvo ārvalstīs[18].

42. Piemērojot šos principus, pirmkārt, Tiesa atzina, ka dalībvalsts principā var atšķirīgi reglamentēt tiesas dokumentu izsniegšanu personām, kas dzīvo tās teritorijā, un šo dokumentu izsniegšanu personām, kuras dzīvo ārvalstīs. Minētā iemesla dēļ Tiesa neiebilda pret tādiem dalībvalsts tiesību aktiem kā pamatlietā, saskaņā ar kuriem krimināprocesā apsūdzētajai personai, kura nedzīvo šajā

12 Lieta *Covaci*, 20. punkts.

13 Minēts iepriekš šo secinājumu 12. punktā.

14 Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumus lietā *Covaci* (C-216/14, EU:C:2015:305, 32. punkts).

15 Skat. Direktīvas 2012/13 41. apsvērumu un kopumā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. panta 3. punktu.

16 Šajā ziņā skat. lietu *Covaci*, 62. punkts, un *Tranca*, 37. punkts.

17 Šajā ziņā skat. lietu *Covaci*, 63. punkts, un *Tranca*, 38. punkts.

18 Šajā ziņā skat. lietu *Covaci*, 65. punkts, un *Tranca*, 40. punkts.

dalībvalstī, ir noteikts pienākums norādīt pilnvaroto pārstāvi tiesas dokumentu saņemšanai [19]. Tiesa arī atzina, ka šādās situācijās tiesas lēmuma apstrīdēšanai paredzētais termiņš var sākties no brīža, kad lēmums izsniegts pilnvarotajam pārstāvim, nevis no brīža, kad apsūdzētā persona faktiski ir uzzinājusi par to [20].

43. Otrkārt, Tiesa piebilda, ka šāda atšķirīga attieksme nevar mazināt aizdomās turētā vai apsūdzētās personas tiesību uz aizstāvību efektīvu izmantošanu, kā arī nevar radīt viņam tādu stāvokli, kurā viņš faktiski nevar izmantot visu pārsūdzības termiņu, kas paredzēts attiecīgā tiesas lēmuma pārsūdzēšanai [21]. Attiecībā uz aplūkojamo valsts tiesisko regulējumu Tiesa atzīmēja, ka, lai gan šajos tiesību aktos ir paredzēts, ka pārsūdzības termiņš, kas paredzēts priekšraksta par sodu pārsūdzēšanai, sākas ar priekšraksta izsniegšanu pilnvarotajam pārstāvim, tas arī ļauj šai personai prasīt atjaunot viņas iepriekšējo stāvokli, kad viņa ir iepazinusies ar šo rīkojumu. Šis mehānisms ļauj apsūdzētajai personai izmantot visu divu nedēļu termiņu, kas paredzēts rīkojuma pārsūdzēšanai. Attiecīgi Tiesa nosprieda, ka iesniedzējtiesām ir jāinterpretē valsts tiesības, it īpaši iepriekšējā stāvokļa atjaunošanas procedūra un nosacījumi, kādi ir paredzēti šīs procedūras īstenošanai, atbilstoši Direktīvas 2012/13 6. pantā noteiktajām prasībām [22].

2. Par konsekventu interpretāciju un iznākumu šajā lietā

44. Ar šajā tiesvedībā izvirzīto jautājumu būtībā tiek vaicāts, vai iepriekš minētie principi ir piemērojami arī šajā lietā. Citiem vārdiem, jautājums ir par to, vai tādā situācijā kā pamatlietā attiecīgais valsts tiesiskais regulējums, ja to interpretē saskaņā ar Direktīvu 2012/13, garantē tiesību uz informāciju par apsūdzību pienācīgu aizsardzību personām, kas nedzīvo dalībvalstī, kurā notiek izmeklēšana un vajāšana.

45. Vācijas valdība apgalvo, ka, tāpat kā lietā *Covaci* un *Tranca*, attiecīgais valsts tiesiskais regulējums ir jāuzskata par saderīgu ar Savienības tiesībām, jo to var interpretēt tādā veidā, kas nodrošina atbilstību Direktīvas 2012/13 6. pantam. Šī valdība norāda, ka rīkojums par sodu, kas stājas likumīgā spēkā (beidzoties pārsūdzības termiņam pēc izsniegšanas pilnvarotajam pārstāvim), kļūst izpildāms, bet ne obligāti galīgs. Faktiski persona, kura ne savas vainas dēļ nav ievērojusi procesuālo termiņu, var pēc sava pieprasījuma vai *ex officio* atjaunot savu iepriekšējo stāvokli. Šis princips ir piemērojams arī situācijā, kāda ir pamatlietā.

46. Vācijas valdība atzīst, ka termiņš, kas dots apsūdzētajai personai, lai lūgtu sava iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, principā ir tikai viena nedēļa. Tomēr šī valdība piebilst – ir vispārpieņemts, ka šādu termiņu var interpretēt elastīgi, tas nozīmē, ka to var pagarināt, lai tas atbilstu (garākam) termiņam, kurš nevarēja tikt ievērots. Turklāt šī valdība uzsver, ka šāds pieprasījums no lietas dalībnieka bieži nav nepieciešams, jo tiesa, uzzinot par šķērsli, kura dēļ apsūdzētā persona nav ievērojusi termiņu, parasti pati mēdz atjaunot iepriekšējo stāvokli pēc savas ierosmes.

47. Turklāt, pēc Vācijas valdības domām, persona, esot tādā situācijā kā apsūdzētā persona pamatlietā, nevar tikt saukta pie krimināltiesiskās atbildības, pamatojoties uz transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, par kuru tā nezināja. Šī valdība norāda, ka principā persona var tikt uzskatīta par "nolaidīgu", ja ar savu rīcību tā ir pārkāpusi rūpības pienākumu. Tas attiecas tikai uz gadījumiem, kad fakti, kuru dēļ personai tiek pārmests, šai personai bija paredzami un novēršami.

19 Šajā ziņā skat. lietu *Covaci*, 68. punkts.

20 Šajā ziņā skat. lietu *Tranca*, 41. un 42. punkts.

21 Šajā ziņā skat. lietu *Covaci*, 67. punkts, un *Tranca*, 45. un 46. punkts.

22 Šajā ziņā skat. lietu *Tranca*, 48. un 49. punkts.

Tomēr tādā gadījumā kā pamatlietā rūpības pienākuma raksturs un apjoms ir jāizvērtē, ņemot vērā Direktīvu 2012/13. Attiecīgi, tā kā vadītājam nebija pienākuma iegūt informāciju par notiekošo tiesvedību no pilnvarotā pārstāvja, nevar būt arī nolaidības, un tādējādi vadītājs nav pārkāpis rūpības pienākumu.

48. Visbeidzot, Vācijas valdība norāda, ka saskaņā ar *StPO* 47. panta 2. punktu, lasot to kopā ar *StPO* 456.c panta 2. punktu, tāda persona kā vadītājs pamatlietā var iesniegt lūgumu apturēt transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, tiklīdz viņš par to uzzina, ja šis aizliegums viņam kā profesionālam vadītājam ir līdzvērtīgs aizliegumam veikt savu profesionālo darbību.

49. Tādējādi, ciktāl tas attiecas uz konkrētām atbildēm uz diviem iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, Vācijas valdība būtībā apgalvo, ka saskaņā ar valsts tiesībām: i) visas vadītāja procesuālās tiesības tiks pilnībā atjaunotas, tiklīdz viņam tiks izsniegts priekšraksts par sodu, kas izriet no pirmās tiesvedības, un ii) jebkāda vadītāja krimināltiesiskā atbildība par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizlieguma pārkāpšanu, par kuru viņš nezināja, ir izslēgta, tas nozīmē, ka viņš nevar tikt vajāts otrajā kriminālprocesā.

50. Vairāki iesniedzējtiesas apgalvojumi liek apšaubīt šādu valsts tiesību interpretāciju. Iesniedzējtiesa atsaucas uz vairākām valsts tiesību normām, kas reglamentē tiesas lēmumu izsniegšanu, kuras, tās piemērojot tādā situācijā kā pamatlietā, praksē izrādās problemātiskas un, iespējams, nesaderīgas ar Savienības tiesībām.

51. Kā skaidro iesniedzējtiesa, pastāv ļoti precīzas un stingras normas, kas reglamentē tiesas lēmumu izsniegšanu personām, kuras dzīvo Vācijā [23]. Ņemot vērā šo tiesību aktu stingrās prasības, kuru izpilde tiesai ir jāizvērtē *ex officio*, ir gandrīz droši, ka pat mazāko šaubu gadījumā dokumentu izsniegšana tiks uzskatīta par nenotikušu. Tas vēl jo vairāk attiecas uz priekšrakstu par sodu, kurš, ja tas netiek apstrīdēts, ir pielīdzināms galīgam notiesājošam spriedumam krimināllietā.

52. Savukārt, kā arī norāda iesniedzējtiesa, noteikumi par tiesas lēmumu izsniegšanu ārpus Vācijas dzīvojošām personām ar pilnvarotā pārstāvja starpniecību ir samērā brīvi un var radīt būtisku neskaidrību. Apsūdzētā persona nevar ietekmēt to, vai dokuments faktiski tiks nodots, kā arī to, kad, kur un kādā veidā tas notiks. Pilnvarotajam pārstāvim nav pienākuma nosūtīt priekšrakstu par sodu tādā veidā, kas ļauj pārliecināties, vai šis priekšraksts faktiski tika nodots adresātam (piemēram, to nosūtot kā ierakstītu vēstuli). Šādos apstākļos vēl jo vairāk ir iespējams, ka apsūdzētā persona par tiesas lēmumu uzzinās ilgi pēc tam, kad tas ieguvis *res judicata* spēku, vai neuzzinās vispār.

53. Rakstveida un mutvārdu apsvērumos Vācijas valdība piedāvā pārsteidzoši atšķirīgu attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju. Īpaši jāatzīmē, ka tās ieskatā iesniedzējtiesas paustās bažas par šā tiesiskā regulējuma saderību ar Direktīvas 2012/13 noteikumiem var izkliedēt ar konsekventu interpretāciju.

54. Tiesai nav uzdevuma izšķirt strīdu starp atšķirīgajiem viedokļiem par valsts tiesību aktu pareizu interpretāciju. Tomēr, pat ja iesniedzējtiesai un Vācijas valdībai ir atklātas domstarpības par vairāku valsts tiesību normu pareizu interpretāciju, es atzīmēju, ka, ciktāl tas attiecas uz konkrētās izskatāmās lietas pareizo iznākumu, būtībā tās ir vienprātīgas attiecībā uz to, ka vadītāja tiesības, kas izriet no Direktīvas 2012/13 6. panta, ir jāaizsargā. Pirmkārt, tas nozīmē, ka vadītāja procesuālās tiesības pirmajā krimināltiesiskajā procesā ir pilnībā jāatjauno pēc tam, kad viņam tiks pienācīgi izsniegts priekšraksts par

23 Iesniedzējtiesa īpaši atsaucas uz *Zivilprozessordnung* (Vācijas Civilprocesa kodekss) 176. pantu, 178. panta 1. punkta 1. apakšpunktu un 180.–182. pantu.

sodu. Otrkārt, otrajā kriminālprocesā vadītāju nevar saukt pie kriminālatbildības par transportlīdzekļa vadīšanu, pārkāpjot iepriekš noteikto transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu. Faktiski viņu nevar uzskatīt par nolaidīgu tā fakta dēļ, ka viņš nav mēģinājis sazināties ar pilnvaroto pārstāvi, lai saņemtu informāciju par notiekošo kriminālprocesu.

55. Tādējādi, tā kā ir panākta vienošanās par lietas iznākumu, kurš lielā mērā būtu arī saderīgs ar Tiesas nesen izvēlēto virzienu lietā *Covaci* un *Tranca*, šai lietai šeit var pielikt punktu. Tāpēc, izņemot dažas paskaidrojošas atrunas, es neuzskatu, ka šī lieta dotu labu iespēju pielāgot, attīstīt vai niansēt judikatūras pamatprincipus, kas noteikti lietās *Covaci* un *Tranca* [24]. Tomēr noteikti nav jāuzskata, ka tas nozīmē – attiecīgais valsts tiesiskais regulējums nevarētu radīt jautājumus par saderību ar Savienības tiesībām, kā tiks paskaidrots turpmāk nobeiguma sadaļā (C).

3. Atrunas

56. Atbildē, ko Tiesa sniedza lietās *Covaci* un *Tranca*, jau vairakkārt tika izteikts "jā, bet" [25]. Šīs lietas apstākļu kopums vēl vairāk palielina šo "bet" skaitu un faktiski pārsniedz visu šajās lietās noteikto interpretāciju ārpus tās ārējām robežām.

57. Direktīvas 2012/13 6. pantam nevar atņemt tā efektivitāti. Turklāt veids, kādā tiek īstenots minētais pants, nedrīkst radīt nekādu diskrimināciju pret aizdomās turētajiem un apsūdzētajām personām, kuras dzīvo citās Savienības dalībvalstīs. Tiesības uz informāciju par apsūdzību ir, iespējams, vienas no būtiskākajām pamattiesībām, kuras persona var izmantot, kad viņu tur aizdomās vai apsūdz noziedzīga nodarījuma izdarīšanā [26]. Ir skaidrs, ka persona nespēj pienācīgi izmantot savas tiesības uz aizstāvību, ja viņu neinformē par apsūdzību, kas izvirzīta pret viņu. Šajā ziņā tiesības uz informāciju par apsūdzību gan laika, gan loģikas ziņā ir pašas pirmās tiesības, kas jāgarantē personai, attiecībā uz kuru tiek veikta kriminālizmeklēšana vai tiesvedība.

58. Izšķiroši svarīgi ir tas, lai aizdomās turētajam vai apsūdzētajai personai, kuras tiesības uz informāciju par apsūdzību ir pārkāptas, tiktu atjaunots tās iepriekšējais stāvoklis. Kā tas tiek panākts sistemātiskā nozīmē, ir maznozīmīgi Savienības tiesībām [27], ja vien tas notiek ātri un efektīvi.

59. Iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai vispirms ir jānozīmē, ka priekšraksts par sodu apsūdzētajai personai (atkal) tiek izsniegts tā, lai procesuāli šī persona būtu tādā pašā situācijā, kādā tā būtu bijusi, ja pirmā dokumenta izsniegšana būtu notikusi pareizi. Konkrētajā gadījumā vadītājam ir jābūt divu nedēļu termiņam, lai apstrīdētu priekšrakstu par sodu, pirms tas stājas spēkā.

60. Otrkārt, ja vien un kamēr priekšraksts par sodu nav pienācīgi izsniegts, tas nav izpildāms, un ir jānovērš jebkura nelabvēlīga ietekme, kas izriet no tā, ka šī darbība nav izpildīta. Tam ir obligāti jāietver iespēja, ka pasākumi, kas noteikti priekšrakstā par sodu attiecībā uz apsūdzēto personu, tiks nekavējoties apturēti, ja atjaunošanas procedūrai nav atliekošas iedarbības [28]. Tas ir īpaši svarīgi konkrētajā gadījumā, jo vajātā persona ir profesionāls vadītājs un jebkāda turpmāka nepamatota viņa vadītāja apliecības derīguma apturēšana pirms tam, kad tiks atjaunots viņa iepriekšējais stāvoklis, var nodarīt viņam būtisku kaitējumu.

24 Arī ņemot vērā lietas apjomu, kā norādīts iepriekš 23.–27. punktā.

25 Iepriekš šo secinājumu 41.–43. punktā.

26 Ir pamats uzskatīt, ka pat tie, kam patīk Kafkas romāni kā literatūras meistardarbi, negribētu iejusties Jozefa K. ādā, kuru vajā (un pat notiesā viņa prombūtnē), nepasakot, par ko (Kafka, Franz, *Der Proceß* (*The Trial*), 4. krājums, Fischer, Frankfurte pie Mainas, 2011).

27 Tas var būt atkarīgs no valsts tiesību sistēmas specifikas: piemēram, lēmums var iegūt tikai relatīvu *res judicata* spēku ar nosacījumu, ka to pienācīgi izsniedz attiecīgajai personai, vai arī tas var stāties spēkā, bet vēlāk to var atcelt pēc pieprasījuma. Es saprotu, ka šādas dogmatiskās interpretācijas (ne)iespējamība saskaņā ar Vācijas tiesībām ir viens no aspektiem, kas izraisa domstarpības starp iesniedzējtiesu un Vācijas valdību.

28 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa norāda, ka tas tā ir, un Vācijas valdība to nav apstrīdējusi.

61. Priekšraksta par sodu ietekmes novēršana arī nozīmē, ka apsūdzētā persona nevar tikt vajāta par tajā noteikto pasākumu neievērošanu (tīšām vai aiz neuzmanības). Šajā lietā vadītāju nevar uzskatīt par atbildīgu par transportlīdzekļa nolaidīgu vadīšanu bez vadītāja apliecības. Fakts, ka viņš nepieprasīja informāciju no pilnvarotā pārstāvja par notiekošo tiesvedību, nav būtisks. No Direktīvas 2012/13 6. panta skaidri izriet, ka pienākums informēt aizdomās turēto vai apsūdzēto personu par apsūdzību gulstas uz dalībvalstu iestādēm. Šajā direktīvā nav noteikumu, kurus varētu interpretēt tādējādi, ka tā tieši vai netieši uzliek daļu no šā sloga uz pašu aizdomās turēto vai apsūdzēto personu.

62. Turklāt, pārliecinoties par to, ka vadītājam nebija nekāda pienākuma interesēties par pirmās tiesvedības iznākumu, krimināltiesības šajā otrajā tiesvedībā ir izslēgta, jo iespējamā noziedzīgā nodarījumā, kas saistīts ar transportlīdzekļa vadīšanu bez vadītāja apliecības, nav nekāda subjektīva elementa. Vadītāja vainas nebija (rīkojoties vai nu tīši, vai nolaidīgi). Galu galā tas ir veselā saprāta jautājums, jo, ja vadītājs netika informēts par viņam noteikto transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, tad viņu nevar vajāt par šā aizlieguma pārkāpumu.

63. Skaidrības labad ir jākonstatē, ka apsūdzēto personu nevar saukt pie krimināltiesības otrajā tiesvedībā neatkarīgi no tā, vai viņš nolems apstrīdēt pirmajā tiesvedībā izdoto priekšrakstu par sodu pēc tam, kad tiks atjaunots viņa iepriekšējais stāvoklis. Faktiski, kā pamatoti norāda iesniedzējtiesa, citāds secinājums novestu pie paradoksāla rezultāta: pat ja apsūdzētajai personai bija jāpiekrīt apgalvojumiem, kas izteikti pret viņu pirmajā krimināltiesā, kā arī tiesiskajām sekām, kas izriet no priekšraksta par sodu, viņš tomēr būtu spiests celt apelācijas sūdzību pret šo rīkojumu, tikai lai novērstu otru vajāšanu. Tas uzliktu apsūdzētajai personai papildu administratīvo slogu un papildu izmaksas, kas parasti nav jāsedz šīs dalībvalsts iedzīvotājam.

64. Ņemot vērā iepriekš minēto, iesaku Tiesai uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbildēt šādi: Direktīvas 2012/13 6. pants pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru priekšraksts par sodu, kas izdots pret personu, kura nedzīvo šajā dalībvalstī, iegūst *res judicata* spēku pēc tā izsniegšanas pilnvarotajam pārstāvim, pat ja apsūdzētā persona nav tikusi informēta par priekšrakstu, ar nosacījumu, ka: i) apsūdzētajai personai ir pienācīgi izsniegts priekšraksts, tiklīdz viņa par to uzzina un viņai pilnībā ir atjaunots iepriekšējais stāvoklis, un ii) apsūdzēto personu nevar saukt pie krimināltiesības par rīkojumā noteikto pasākumu neievērošanu, pamatojoties uz to, ka šī persona nav mēģinājusi uzzināt par iepriekšējās tiesvedības iznākumu no pilnvarotā pārstāvja.

C. Nobeiguma piezīmes (par neierobežotu interpretāciju un turpmākajām lietām)

65. Šī lieta nav pirmā, kad Vācijas tiesa ir lūgusi Tiesu pārbaudīt, vai attiecīgais valsts tiesiskais regulējums ir saderīgs ar Direktīvas 2012/13 noteikumiem. Faktiski mazāk nekā piecu gadu laikā tika iesniegti vismaz četri lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā jautājumā, kā rezultātā Tiesa pasludināja spriedumu lietā *Covaci* un lietā *Tranca* u.c.

66. Principi, kurus Tiesa ir noteikusi minētajās lietās, tiek likumsakarīgi piemēroti turpmākajās lietās. Valsts tiesības nevar uzskatīt par nesaderīgām ar Savienības tiesībām, ciktāl valsts tiesības var interpretēt atbilstoši Savienības tiesībām, lai sasniegtu Savienības likumdevēja izvirzīto mērķi. Jāatceras, ka saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu dalībvalstu iestādēm (tostarp tiesu iestādēm) ir pienākums interpretēt valsts tiesības, cik vien tas ir iespējams, attiecīgās direktīvas teksta un mērķa kontekstā, lai sasniegtu tās noteikto rezultātu un panāktu atbilstību LESD 288. panta trešajai daļai [29].

67. Ņemot vērā teikto, kā arī visus pieņēmumus, kas izteikti attiecībā uz pamatoti saprotamām domstarpībām tiesiskajā uzskatā valsts līmenī, man ir jāatzīst, ka es saprotu un piekrītu vairākām iesniedzējtiesas paustajām šaubām.

29 Šajā ziņā skat. lietu *Pfeiffer* u.c. (no C-397/01 līdz C-403/01, EU:C:2004:584, 113. punkts un tajā minētā judikatūra).

68. Pirmkārt, šķiet, ka Vācijas valdības apgalvojumi pietuvina konsekventas interpretācijas principu pie tā saprātīgajām robežām, ja ne šķērso tās. Lūgumā sniegt prejudiciālu lēmumu iesniedzējtiesa atsaucas uz skaidru, precīzu valsts tiesībās paredzēto termiņu. Vācijas valdība atbild, ka šīs normas var tikt "pārinterpretētas", lai atbilstu Savienības tiesībām. Var minēt tikai vienu piemēru: vai valsts tiesa, izmantojot konsekventu interpretāciju, var apiet *StPO* 45. panta 1. punktā skaidri noteikto prasību, ka iepriekšējā stāvokļa atjaunošana ir jāpieprasa *vienas nedēļas* laikā pēc tam, kad šķērslis, kura dēļ termiņš nav ticis ievērots, vairs nepastāv, un tā vietā likt lasīt šo noteikumu kā *divu nedēļu* laikā?

69. Var tikai atgādināt, ka konsekventas interpretācijas princips nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* interpretācijai [30]. Protams, dažādās tiesību sistēmās šo robežu, iespējams, saprot dažādi. Tomēr es uzskatu (varbūt nepamatoti pozitīvi un pārāk stingri piesaistoties tekstu saturam), ka *divu nedēļu* lasīšana *vienas nedēļas* vietā diez vai ir savienojama ar interpretācijas aspektu, kā tas ir ar jebkādiem precīziem termiņiem. Vai konsekventa interpretācija var no vienas padarīt divas? Manu neizpratni šajā jautājumā vēl vairāk pastiprina fakts, ka tad, kad tiesas sēdē tika uzdots jautājums, vai šajā gadījumā pastāv kāds precedents no judikatūras, Vācijas valdība, lai pamatotu savu argumentāciju, atsaucās uz kādu akadēmisko komentāru, paredzot, ka ikviens tiesnesis Vācijā lasa šo komentāru (un, kā prezumēts, piekrīt tam).

70. Otrkārt, interesanti zināt, vai fakts, ka atbilstību Direktīvas 2012/13 6. pantam var nodrošināt, tikai interpretējot *vairākas* valsts tiesību normas Savienības tiesību kontekstā, dažas no tām faktiski interpretējot tādā veidā, kas ir pretrunā veselajam saprātam, neparedz, ka valsts tiesām un tiesībaizsardzības iestādēm ir neparasti augsts zināšanu līmenis par Savienības tiesībām (un, iespējams, arī par tiesisko jaunradi). Ja tas tā ir, par ko var tikai paust atzinību un apbrīnu, jo tas norāda uz Savienības tiesību un judikatūras nepieciešamām zināšanām, rodas vēl viens jautājums: par paredzamību un juridisko noteiktību ne tikai šīm institūcijām, bet arī un jo īpaši Savienības pilsoņiem, uz kuriem tas varētu attiekties. Sniegšu spilgtu piemēru: ja Vācijas tiesām pašām ir šaubas par piemērojamo procesuālo noteikumu pareizu interpretāciju, par ko liecina vismaz šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā var sagaidīt, ka vadītājs no Polijas sapratīs savu tiesisko stāvokli un spēs rīkoties (īsā laika periodā), lai aizsargātu savas tiesības? Neaizmirsīsim, ka izskatāmajai valsts procedūrai ir krimināls raksturs [31].

71. Treškārt, lietas *Covaci* un *Tranca* attiecas uz situācijām, kurās Direktīvas 2012/13 6. panta iespējamais pārkāpums notika tajā pašā procesā, kurā tika izdots attiecīgais rīkojums par sodu. Tomēr, kā to parāda šī lieta, tas nešķiet tik vienkārši transponēt konstatējumus, kurus Tiesa ir izdarījusi minētajās lietās, situācijām, kurās Direktīvas 2012/13 6. panta iespējamais pārkāpums konkrētā procesā ietekmē citus turpmākos valsts procesus.

72. Apsūdzētās personas tiesību uz informāciju par apsūdzību pārkāpums kriminālprocesā var, kā apgalvo Vācijas valdība, atcelt saistītu kriminālprocesu. Tomēr man rodas jautājums, vai situācija varētu būt atšķirīga, ja, piemēram, attiecīgais turpmākais process būtu saistīts ar administratīvo pasākumu veikšanu. Kā tiktu regulētas iespējamas civilprasības par zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz to, ka (pirmais) rīkojums ir stājies likumīgā spēkā? Visbeidzot, kā tiktu regulēts netiešs "domino" efekts privātajā sektorā [32]? Vai valsts tiesiskajā regulējumā ir ieviesti tādi turpmāki mehānismi, kas arī varētu pienācīgi aizsargāt aizdomās turēto vai apsūdzēto personu no negatīvajām sekām kriminālprocesā, kas tiek veikts sakarā ar Direktīvas 2012/13 6. panta pārkāpumu, administratīvā un civilā līmenī? Ja nē, tad šādās situācijās var rasties līdzvērtības problēma.

30 Piemēram, skat. nesen pieņemto spriedumu, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski* (C-573/17, EU:C:2019:530, 74. punkts).

31 Šajā stadijā es pat neiedziļināšos intriģējošajā jautājumā par to, kāda informācija par savām tiesībām ir jāsniedz personai, kas atrodas vadītāja situācijā, kādai valsts iestādei ir jāsniedz šī informācija un kad (un vai un kā jebkāds šāds pienākums ir ticis ievērots šajā lietā).

32 Sniegšu tikai vienu piemēru: ir iespējams, ka Vācijā persona nevarēs pieņemt darba piedāvājumu sodāmības dēļ, par kuru šī persona tomēr nezināja.

73. Ar šo jautājumu lieta atgriežas tieši tur, kur tā sākās, proti, pie jautājuma par dokumentu izsniegšanas līdzvērtību un kvalitāti krimināllietās. Rupji sakot, šis jautājums var tikt formulēts šādi: vai tas ir (joprojām) pamatoti pēc noklusējuma uzskatīt Savienības pilsoņus, kuri nedzīvo Vācijā, par bēgļiem un bezpajumtniekiem [33] un attiecībā uz šīm personām ieviest juridisku fikciju, kas patiesībā nozīmē, ka valsts iestādes izsniedz dokumentus saviem darbiniekiem, kuriem acīmredzami ir tikai ļoti "vājš" pienākums saistībā ar šo dokumentu nodošanu? Vai praksē un nedaudz specifiskajā priekšraksta par sodu gadījumā tas nozīmē, ka personām, kuras dzīvo Vācijas teritorijā, ir augsts tiesiskās aizsardzības līmenis, savukārt citiem Savienības pilsoņiem acīmredzami gandrīz nav nekādas aizsardzības?

74. Tādējādi varētu rasties šaubas par to, cik ilgi vēl pašreizējā divpusējā pieeja, ko izmanto attiecībā uz kriminmāltiesiska rakstura tiesas dokumentu izsniegšanu, būs attaisnojama gan Savienības, gan valstu līmenī.

75. Savienības līmenī tiek panākts ievērojams progress brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidē un, konkrētāk, tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās jomā. LESD 82. panta 1. punktā ir noteikts, ka šī sadarbība pamatojas uz tiesas spriedumu un lēmumu savstarpējas atzīšanas principu un tai ir jāietver dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšana vairākās attiecīgās jomās. Direktīva 2012/13 ir viens no instrumentiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 82. panta 2. punktu, tā sauktajā Stokholmas programmā [34]. Savienības likumdevējs pašlaik izskata vairākus priekšlikumus par jauniem tiesiskajiem instrumentiem šajā jomā, lai turpinātu stiprināt savstarpējas uzticēšanās principu un palielinātu administratīvās un tiesiskās sadarbības līmeni starp dalībvalstu iestādēm.

76. Tajā pašā laikā pakalpojumu tirgi, tostarp pasta pakalpojumu tirgi, kļūst arvien vairāk integrēti. Šajā kontekstā, iespējams, nav nepieciešams iedziļināties jautājumā par normām, kuras reglamentē pasta pakalpojumu sniegšanu Eiropas Savienībā [35]. Pietiek atzīmēt, ka arī uzņēmumiem, kuriem uzlikts vispārējā pakalpojuma sniegšanas pienākums, ir jāizpilda vairākas saistības, kas izriet no Savienības tiesībām, ar mērķi garantēt noteiktas kvalitātes minimālo pakalpojumu klāstu, ko sniedz valsts vai pārrobežu līmenī [36]. Man šķiet – daudz ko pasaka tas, ka uz tiesas sēdē uzdoto jautājumu ar lūgumu paskaidrot iemeslus, kas pamato [Vācijas] atšķirīgo (un sarežģīto) tiesas dokumentu krimināllietās izsniegšanas ārvalstīs sistēmu un kāpēc nav iespējams nosūtīt ierakstītu vēstuli uz citu dalībvalsti, Vācijas valdība vienkārši atbildēja, ka sistēma tika izveidota jau sen.

77. Ņemot vērā minēto attīstību, ir iespējams, ka līdzvērtības un samērīguma problēmas nākotnē var rasties atkal. Es pieļauju – pakāpeniski kļūs grūtāk apgalvot, ka ierakstītas vēstules pārrobežu nosūtīšana ir parasti lēnāka un/vai izraisa vairāk neskaidrību nekā nosūtīšana uz kādu citu vietu tās pašas dalībvalsts teritorijā. Katrā ziņā, pat ja nekas nemainīsies, var uzdot pamatotu jautājumu, vai atšķirība starp šīm divām situācijām bija tik būtiska, lai attaisnotu tādu sistēmu, kāda ir izveidota attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā. Atkal ir jāpievērš uzmanība tam, ka valsts tiesiskais regulējums vienmēr un automātiski jebkādu Savienības pilsoni, kas nedzīvo Vācijā, uzskata par bēgli vai par personu, kuras pastāvīgā dzīvesvieta nav zināma. Tomēr, protams, saprotamāka būtu mazāk radikāla (vai drīzāk samērīgāka) sistēma attiecībā uz ārvalstīs dzīvojošām personām.

33 Skaidrības labad ir jākonstatē, ka Vācija, protams, nav vienīgā dalībvalsts, kura izmanto likumīgus pieņēmumus vai pat fikcijas dažos dokumentu izsniegšanas gadījumos. Tomēr, manuprāt, [Vāciju] atšķir tās sistēma, saskaņā ar kuru tiek izraudzīts pilnvarotais pārstāvis, kuram, no vienas puses, ir tiesības pilnībā rīkoties aizdomās turētā vai apsūdzētās personas vārdā, bet tajā pašā laikā praktiski nav nekāda pienākuma pienācīgi sazināties ar viņu. Tā rezultātā visa pieeja ir kaut kur pa vidu: tā nav nedz pienācīga pārstāvība, nedz pienācīga dokumentu izsniegšana.

34 Padomes Rezolūcija (2009. gada 30. novembris) par ceļvedi aizdomās turētu vai apsūdzētu personu procesuālo tiesību stiprināšanai kriminālprocesā (OV 2009, C 295, 1. lpp.) un Eiropas Padome, "Stokholmas programma – atvērta un droša Eiropa tās pilsoņu un viņu aizsardzības labā", 2.4. punkts (OV 2010, C 115, 1. lpp.).

35 Skat. it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/67/EK (1997. gada 15. decembris) par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai (OV 1998, L 15, 14. lpp.), ar grozījumiem.

36 Skat. it īpaši Direktīvas 97/67 11., un 13. apsvērumu.

78. Turklāt šādu tiesiskās aizsardzības līmeni saskaņā ar Savienības tiesībām kļūst vēl grūtāk attaisnot, ņemot vērā citus pārrobežu dokumentu izsniegšanas režīmus. Piemēram, saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1393/2007 [37] noteikumiem dalībvalstīm ir jābūt īpaši stingrām, kad tās izsniedz civila vai komerciāla rakstura tiesas dokumentus ārvalstīs. Šajā režīmā, kā to interpretē Tiesa, pat mazas kļūdas tiesas dokumentu izsniegšanā, tostarp pielikuma veidlapas nepievienošana attiecīgajā valodā, var atstāt tālejošas sekas uz tiesvedību [38].

79. Tā tiešām ir, ka civilo un komerciālo tiesas dokumentu izsniegšana ir saskaņota, savukārt krimināllietu dokumentu izsniegšana lielākoties nav saskaņota. Ar šo argumentu, kas formāli ir pareizs, tiek uzsvērta sistēmiska dīvainība, kurā pastāv ļoti augsts aizsardzības līmenis *civilo* tiesas dokumentu izsniegšanai, savukārt *krimināla* rakstura dokumentiem šāds līmenis gandrīz netiek nodrošināts.

80. Visbeidzot, raugoties no attiecīgās dalībvalsts puses, var arī uzdot jautājumu par to, cik lielā mērā lietās *Covaci* un *Tranca* izstrādātais risinājums, kā arī risinājums, kas potenciāli tiks izstrādāts un pieņemts šajā lietā, atbilst jebkuras dalībvalsts interesēm un tās lēmumu izpildāmībai. Vai, raugoties no dalībvalsts viedokļa, ir vēlams: i) ka tās tiesas lēmumi krimināllietās, kas izsniegti citās Savienības dalībvalstīs dzīvojošām personām, ir pakļauti riskam atrasties pastāvīgā tiesiskās neskaidrības stāvoklī; ii) ka tie varētu būt neizpildāmi vai varētu tikt atkārtoti izskatīti jebkurā brīdī, ja to adresāti uzzina par tiem un apstrīd tos; iii) ka turpmākajiem tiesiskajiem pasākumiem, kas veikti, pamatojoties uz šiem lēmumiem neatkarīgi no tā, vai tiem ir kriminmāls, administratīvs vai civils raksturs, var būt tendence kļūt apstrīdētiem vai pat atzītiem par spēkā neesošiem; vai iv) ka tie visdrīzāk varētu netikt atzīti un izpildīti citās dalībvalstīs, jo šo izpildošo dalībvalstu kompetentās iestādes var uzdot jautājumus par lēmumiem krimināllietās, kas faktiski pieņemti attiecīgās personas prombūtnē, kura par tiem neko nezināja un attiecīgi nevarēja izmantot nekādas tiesības uz aizstāvību [39]? Ņemot vērā šādas strukturālas problēmas, vai tas nebūtu jebkādas dalībvalsts vislabākajās interesēs, pat rīkojoties vienatnē, pārskatīt problēmas patieso izcelsmi, proti, dokumentu izsniegšanas apšaubāmu kvalitāti, nevis piemērot pagaidu risinājumu, lai tiktu galā ar nākamās atsevišķās lietas konkrētiem apstākļiem?

81. Rezumējot, Tiesa, visticamāk, viegli nepārskatīs (un tai nevajadzētu pārskatīt) savu judikatūru, it īpaši jautājumos, kas tika izskatīti nesen. Tomēr es uzskatu, ka šī lieta ir atrisināma ar to, vai Tiesa valsts tiesisko regulējumu, kas skaidri izvirza jautājumus par to Savienības dalībvalstu pilsoņu tiesisko aizsardzību, kuri nedzīvo Vācijā, var atzīt par saderīgu ar Savienības tiesībām. Ja nākotnē Tiesai būs jāizskata šāda veida lietas, autoritatīvi apstiprinot jau konstatētas problēmas un norādot uz turpmākiem trūkumiem visā procesā, Tiesai varētu rasties pienākums pārskatīt visu judikatūras jomu, arī tās pašā sākumā izdarīto pieņēmumu, proti, to, ka, lai gan ir ievērojama atšķirība starp diviem dokumentu izsniegšanas režīmiem, tiesiskās aizsardzības ziņā tos kaut kādā mērā var uzskatīt par "atsevišķiem, bet vienlīdzīgiem" [40]. Turpmākajās lietās sniegtie tiesiskie un faktiskie pierādījumi var parādīt, ka šie sākotnējie pieņēmumi, iespējams, nav pareizi. Viens ir skaidrs – nedrīkst pieļaut, ka (tiesiskās) fikcijas veidā veicama dokumentu izsniegšana padarītu par fikciju arī Savienības pilsoņu tiesisko tiesību aizsardzību.

37 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs ("dokumentu izsniegšana"), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 (OV 2007, L 324, 79. lpp.).

38 Skat., piemēram, spriedumu, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603), un 2017. gada 2. marts, *Henderson* (C-354/15, EU:C:2017:157).

39 Skat. kā piemēru (turklāt nekādā veidā nav jāatsaucas uz tā iespējamo piemērojamību šajā lietā) Padomes Pamatlēmuma 2005/214/TI (2005. gada 24. februāris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz finansiālām sankcijām (OV 2005, L 76, 16. lpp.) 7. panta 2. punkta g) apakšpunktu.

40 Tas ir sākuma punkts gan lietā *Covaci*, gan *Tranca* – skat. iepriekš 41. un 42. punktu.

V. Secinājumi

82. Ierosinu Tiesai uz *Amtsgericht Kehl* (Kēlas pirmās instances tiesa, Vācija) lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

– Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā 6. pants pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru priekšraksts par sodu, kas izdots pret personu, kura nedzīvo šajā dalībvalstī, iegūst *res judicata* spēku pēc tā izsniegšanas pārstāvim, kas pilnvarots saņemt tiesas dokumentus, pat ja apsūdzētā persona nav tikusi informēta par priekšrakstu, ar nosacījumu, ka: i) apsūdzētajai personai ir pienācīgi izsniegts priekšraksts, tiklīdz viņa par to uzzina un viņai pilnībā atjaunots iepriekšējais stāvoklis, un ii) apsūdzēto personu nevar saukt pie krimināltbildības par priekšrakstā noteikto pasākumu neievērošanu, pamatojoties uz to, ka šī persona nav mēģinājusi uzzināt par iepriekšējās tiesvedības iznākumu no pārstāvja, kas pilnvarots saņemt tiesas dokumentus.